

מחזיק ידי עוברי עבירה

1 שביעית פרק ה' משנה ו', משנה ח' ופי' הרע"ב

אסור למכור למי שהוא חשוד על השביעית כלים שבדאי ישתמש בהם לאיסור אבל כלים שיש לתלות שישתמש בהם להיתר מותר למכור לו.

2 שם משנה ט' ופי' הרע"ב

לפי הברטנורא סיום המשנה חוזר גם על השאלת כלים וגם על הסיוע שלא בשעת עבירה ומותרים דוקא מפני דרכי שלום.

3 פי' הר"ש למשנה ט' ד"ה ירושלמי, ...ולכבוד חול'

בירושלמי מפורש שבהשאלה וסיוע שלא בשעת עבירה הקלו מפני דרכי שלום אבל במשנה ו' וח' מותר למכור לו כלים גם ללא דרכי שלום מפני שיש לתלות בהיתר - והקשה הר"ש למה אין לתלות גם בהשאלת נפה וכברה שהחשודה תשתמש בהן לקמח ששית - ותירץ שמדובר בידוע שאין לה מששית - ובזה הסביר את קושיית הירושלמי למה מותר להשאיל נפה הרי במשנה ח' כתוב שאם השואל אומר במפורש שהוא רוצה את הכלים למטרת איסור שאסור למכור לו - וכאן הוא כמפרש - מפני שמדובר בידוע שאין לה אלא דגן של שביעית - ותירצו בירושלמי שעדיין יש לתלות שתשתמש בנפה לצורך מעות, בכברה לצורך חול וכי' - אלא שא"כ שוב קשה למה צריך דרכי שלום להתיר השאלת נפה וכברה - הרי במכירת מגל יד ומגל קציר במשנה ו' מותר מדין תלינן ולא משום דרכי שלום - ותירץ הר"ש שישנם שני דרגות של תלייה - תלייה בדבר המצוי - וזו משנה ו' ומותרת גם ללא דרכי שלום, ותלייה בדבר פחות מצוי - דהיינו נפה וכברה - ובזאת אין להתיר אלא מפני דרכי שלום.

כדברי הר"ש מפורש בתוס' בגיטין -

4 תוס' גיטין ס"א ע"א ד"ה משאלת, ...כמו במוכר'

גם לפי התוס' איפה שיש תלייה גמורה מותר גם ללא דרכי שלום ובתלייה שאינה גמורה מותר דוקא מפני דרכי שלום - ואיפה שאין במה לתלות (כמו במפרש) אסור גם במקום דרכי שלום.

5 משנה ראשונה לשביעית פ"ה מ"ו ד"ה לאיסור ולהיתר, ...דאורייתא הוא'

המשנה ראשונה תמה איך התירו איסור לפני עור דאורייתא ע"י תלייה הרי ספיקא דאורייתא לחומרא!

6 שם במשנה ראשונה, וצ"ל... בכל ענין'

במשנ"ר רצה לתרץ שמדובר באופן שאין לפני עור - שהחשוד יכול לקנות גם אצל נכרי והרי זה בכלל, חד עברא דנהרא' שאין בו אלא איסור מסייע והוא מדרבנן - ומותר איפה שיש לתלות בהיתר - אבל דחה את תירוצו מפני שאין שום רמז במשנה שאם אין שם נכרי לקנות ממנו אסור מפני לפני עור - ומשמע שאיפה שיש לתלות בהיתר מותר בכל אופן.

7 שם, ואפשר ליישב... את עצמו'

המשנ"ר רצה לחדש שאם יש לתלות בהיתר אין על זה שם, מכשול' ומותר.

אלא - שהמשנ"ר הקשה מגמ' מפורשת שגם בספק אסור -

8 משנה ע"ז י"ג ע"ב...ופירושן אסור' וגמ' י"ד ע"א, לבונה... לא מפקדינן' ורש"י

אסור למכור לנכרי לבונה זכה מפני שמשתמש בו לע"ז, אבל חבילה שלמה מותרת מפני שהקונה כמות גדולה בודאי קונה אותה לסחורה - והקשו בגמ' למה לא נחשוש שהנכרי ימכור כמויות קטנות לצורך עבודה זרה - ותירצו שזה לא נקרא, לפני עור' אלא לפני לפני עור'.

9 משנר' שם, אלא דבפ"ק דע"ז... המכירה'

המשנר' הקשה שאם אין לפני עור איפה שיש לתלות בהיתר ה"ה צריך להיות מותר במוכר חבילה גם ללא החידוש של, לפני דלפני'. מכח קושייתו הוכיח המשנר' שה, לפני עור' של הכשלה באיסור הוא אסמכתא והדאורייתא היא בעצה שאינה הוגנת בלבד.

בשו"ת אגרות משה חלק עליו והביא עוד גמ' בע"ז המשתמשת בדין, לפני דלפני'. אסור למכור או להשכיר בתים לשלשה עובדי כוכבים בשכונה יהודית מחשש ש, שכונה' נכרית בתוך יישוב יהודי יסכן את חייהם של היהודים, אבל לנכרי אחד מותר למכור או להשכיר -

10 ע"ז כ"א ע"א במשנה, ובחור"ל... ואלו' וגמ', אמר רב יוסף... לא מפקדינן' ורש"י

האיסור כאן איננו מדין, לפני עור' אלא מפני שמסכן את השכנים ובכל זאת אומרת הגמ' אלא, לפני עור' - וממילא ניתן להשתמש באותה לשון גם לענין שאין צריך לחשוש לדבר לא חייבים לחשוש לדבר שאינו עומד בפנינו.

11 שו"ת אגרות משה חלק יו"ד א' סי' ע"ב, אך קושייתו... דלפני עור'

ר' משה הוכיח מכאן שהיסוד של לפני דלפני לפני עור' הוא שב, לפני עור' אין צריך לחשוש לדברים לא ברורים - וממילא ניתן להשתמש באותה לשון גם לענין שאין צריך לחשוש לדבר רחוק בנוגע לסכנה.

וא"כ - התלייה בדבר המצוי מתירה גם את איסור לפני עור דאורייתא - וע"פ מה שראינו בתוס' ובר"ש מותר גם שלא לצורך דרכי שלום. (ולכאורה, התלייה בדבר שאינו מצוי ג"כ מתרת איסור דאורייתא אבל חז"ל אסרו שלא במקום דרכי שלום.)

בחזון איש יש לו גישה אחרת לענין -

12 חזון איש שביעית סי' י"ב סק"ט ד"ה ונראה

לפי החזו"א יש לפני עור גם בספק - אבל מאידך אם ציבור יראי ד' ימנע מלמכור להמון עם המזלזלים בשביעית יגרום הדבר לאיסורים אחרים - ולכן קבעו חז"ל שאיפה שיש לתלות בהיתר עדיף להחמיר באיסור לא תשנא מלחשוש ללפני עור.

וא"כ - במקום שיש לתלות בהיתר תלייה גמורה, לפי ר' משה אין לפני עור כלל ואילו לפי החזו"א הרי זה ספק לפני עור והתירו חז"ל במדה וקיים חשש לשנאה. (ובתלייה שאינה גמורה מותר דוקא במקום דרכי שלום ממש.)

13 ספר אהבת חסד פרק שלישי ס"ב

הח"ח פסק שמצוה לתת ולהלוות כסף למומר לתאבון אם לא שברור שצריך את הכסף לעבירה.

ראינו את דברי המשנה סוף משנה ט', שאין מחזיקין ידי עוברי עבירה', ומחזיקין ידי נכרים בשביעית'. הגמ' מפרשת את ענין החזקת ידים -

¹⁴ גיטין ס"ב ע"א, מחזיקין ידי עכו"ם בשביעית... אשרתא' ורש"י

מותר לאחל הצלחה לנכרי העובד בשביעית אבל לא ליהודי.

¹⁵ מגן אברהם סי' שמ"ז ס"ק ד', דרך ארץ...'

אסור לעודד בעל עבירה בעבירתו.

עוד חידוש גדול בענין אנו מוצאים בגמ'-

¹⁶ מעשר שני פרק ה' משנה א',... בשביעית'

מי שיש לו פרדס במקום שעוברים ושבים תולשים פירות מאילנותיו, ומקצת הפירות ערלה או רבעי-מצייין את האילנות כדי שלא יכשלו באיסורי ערלה ורבעי. לפי רשב"ג אין לציין את האילנות אלא בשביעית שמותר לכולם ליטול מהפירות, אבל לא בשאר כל השנים כשהתולש עובר על איסור גזל.

¹⁷ ב"ק דף ס"ט ע"א, אמר רבן שמעון בן גמליאל בד"א... וימות', ורש"י

לפי רשב"ג מי שמוכן לעבור על איסור מחמת תאוה, אין להשתדל להקטין את העבירה ולכן אין לסמן את הערלה ואת הרבעי לצורך הגזלנים, ואדרבה- שיאכלו ויענשו.

¹⁸ רמב"ם פרק ט' מעשר שני הלכה ז',... בהנייה'

הלכה כרשב"ג שאין לציין את הפירות אלא בשביעית.

שאלה מעניינת מצינו בפוסקי זמננו בנוגע למחלל שבת השואל איך להגיע למקום מסויים ברכבו-

¹⁹ שו"ת ציץ אליעזר חלק ט"ו סי' י"ח, ... על כך', ולכן...'

אסור להראות לו את הדרך אע"פ שע"י כך ממעטים בחילול שבת שלו, אלא, הלעיטהו לרשע וימות'.

שאלה מעין זאת שהיתה מצויה בארה"ב בזמן ששמירת שבת היתה כרוכה במסירת נפש- שכמעט ולא היה אפשר למצוא עבודה מבלי לעבוד בשבת- והרבה יהודים שומרי מצוות לא עמדו בנסיון, ובאו להתייעץ עם רבנים איך לעבוד בשבת בצורה שלא יעברו על איסורים דאורייתא- ואומרים שפסק הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שלא להענות להם כלל מטעם הלעיטהו לרשע וימות.

וכל זה הוא שלא במסגרת קירוב רחוקים, אבל להדריך למי שהוא בתהליך התקרבות לשמירת מצוות להתחיל ולשמור מקצת מצוות היא סוגיא אחרת לגמרי.

1 ך אלו כלים שאין האומן רשאי למכרם בשביעית (ט). מהרי"ש וכל כליה. העול והמורה (י) והדקדק (כ). אבל מוכר הוא מגל יד (ט) ומגל קציר (ז) ועגלה (ח) וכל כליה. זה הכלל כל שמלאכתו מיוחדת לעבירה אסור. לאסור ולהתר מותר (ט):

ך שאין האומן רשאי

לסבן בשביעית. למי שהוא חשוד על הסביעית אכל למי שאיט חשוד שרי דאט קונה אלא להניע עד [אחר] שביעית: מורה. שורין זו הסבואה בגורן; דק. כמין יחד של ברזל שקרין קולטרו (א) בלע"ז והוא עשוי לחפור זו אה הקרקע לשון וידקור אה שיהס (במדבר כה): מגל יד ומגל קציר ועגלה. מותרין שמה הוא [רולה] לקטור מן ההפקר ולהביא בעגלה למאכל ביתו ואין אסור אלא להביא הרבה לעשות אור:

2

משאלת

אשה לחברתה החשודה על השביעית (ט). נפה (סח) וכברה (סג) ורחיים (ג) ותנור (נא) אבל לא תבור (ג) ולא תטחן עמה. אישת חבר משאלת *לאשת עם הארץ (ג) נפה וכברה (ה) ובוררת וטוחנת ומרקדת עמה (ה). אבל משתמיל המים (ט) לא תגע אצלה (ט). שאין מחזקין ידי עוברי עבירה; וכולן (ח) לא אמרו אלא מפני דרכי שלום

ז החשודה על השביעית. לאסל פירות שביעית אחר הביעור בלא ביעור: נפה. שאני אומר לספור בה מעט היא לוקחת: כברה. שאני אומר לכבד בה את החול: רחיים. דשמה לטחון בהם סמנין: תנור. שמה ליבש זו אונין של פשתן: ולא תטחן עמה. שאסור לסייע ידי עוברי עבירה: ובוררת וטוחנת עמה. ולא אסרו הכא בלשון עם הארץ החשודה על המעשרו כדאסרו בחשודה על השביעי' משום דרוב עמי הארץ מעשרים הן: אבן משתמיל המים. בעיסה

לא תגע עמה לפי שמשגלגלה היבשה לחלה וקא מוטימאה מחמת כלים שמהים שהרי הכשרה לקבל טומא' וזו מסייעת: לחלה: וכולן לא אמרו. לא התירו: ואסור לגרום טומאה לחלה: להשאיל כלים ולסייען בלא שעת עבירה עלמה אלא משום דרכי שלום: מחזיקין ידי נבריים. אגב גררא דדרכי שלום תנא ליה הכא ומפורש לעיל בפרק ד':

3 ירושלמי (ט) ר' יוסי ברבי חנינא בעי על כל פירקא אח אמרת או על הדא הילכתא את אמרת רבנן דקיסרי בשם ר' יודה מן מה דלא חנינא גניסין אלא הדא הילכתא הדא אמרה על הדא הילכתא את אמרת פירוש הא דקא חמי מתניחין וכוון לא אמרו אלא מפני שלום מיבעיא ליה אי קאי אכולהו פרקין כגון שאומן מוכר וסרה חרשה ומוכר פירות ומשילי סאתו ופורס מעות או דילמא לא קאי אלא אמשתלג אשה לחברתה למודיה ומסיק דאמשתלג לחודה קאי מדלא תני איך גניסין כהניוקין כהדי מילי דדרכי שלום ומכל מקום אריך טעם דהך דלעיל שרינן בלא סעמא דדרכי שלום לפי שיש לחלות טעם להיתר ולא כן לשרי נמי ה' בלא סעמא דדרכי שלום וי"ל דהכא ביצוע שאין להצטרף כי אם פירות שביעית וכן מוכח בירושלמי (ט) דאמרי ר' ועירא בעי קומי ר' מנא מחגי' נקתם הא במפרש לא אמר לו וסאתו לאו כפירושו הוא אפי' אמר נסה לספור בה מעות ככרה לכבד בה חול ריחים לטחון בה סממנים חמור לטחון בה אונין של פשתן ומדלא קאמר לטורח פירות ששית משמע דאיירי אפי' דלית ליה פירות ששית ואפילו הכי הוה רואה ר' מנא להחיר מפני דרכי שלום דשייך בהני טפי כדאשכחן

בפ' המדיר (דף עג.) גבי גדרה שלא תשאל ולא תשאל נסה וכברה וריחים ומטר שמשויאזז שם רע בשכנותיה ור' יודא לא שרי אלא בשאלה סתם דיש לחלוק ומי' אריך סעמא דדרכי שלום לפי שאין זו הלוייה נמורה דלספור מעות ולכבוד חול

4 **משאלת אשה לחברתה כו' .**
 בסופא מפרש דקהני
 מחגי' מפני דרכי שלום וקשה לר"ה
 וחיפוק ליה דהוא שרי משום דאיכא
 למיתלי בתבואה של היצר כדאשכחן
 במסכת שביעית בפ"ה (מ"ח) ב"ש
 אומרים לא ימכור לו פרה החורשת
 בשביעית וב"ה מתירין מפני שיטל
 לשחטה עוד חגן החס (גו"ש מ"ו)
 אלו כלים שאין האומן רשאי למכרם
 בשביעית מחרישה וכלי העול כו' זה
 הכלל כל שמלאכתו מיוחדת לעבירה
 אסור לאיכור ולהיתר מותר וליכא
 למימר דההא נמי לא שרי אלא מפני
 דרכי שלום דבמכר לא שייך דרכי
 שלום ועוד דקא דייק בפ"ק דמסכת
 ע"י (דף טו:) מינה מבית הלל דשרי
 למכור פרה לעובד כוכבים דאימר
 לשחטה וצנה ואפילו שייך דרכי

שלום במוכר לישראל משום דנראה
 כחושדו כשאינו רואה למטר לו במוכר
 לעובד כוכבים לא שייך כלל דרכי
 שלום ועוד דעל כרחק החס לאו
 משום דרכי שלום הוא מדלא תני
 להו הכא ואומר ר"ה דהכא ביצוע
 שאין לה אלא פירות שביעית הלכך
 אי לאו משום דרכי שלום הוה אסור
 ובמכר דלא שייך דרכי שלום אסור
 היכא דליכא למיתלי וכן משמע בירושלמי
 דקאמר אני אומר נסה לספור בה מעו'
 ככרה לכבד בו חול ריחים לטחון בו
 המנין חמור לטחון בו אונין של פשתן
 משמע דמיירי דאין לו תבואה של
 היצר למיתלי בה והאיך דירושלמי
 לא הוה תלייה גמורה כפרה לשחטה
 דא"כ בלא דרכי שלום נמי הוה שרי
 כמו במוכר

5 **לאיסור ולהיתר מותר .** ל"ע אמאי מותר כיון דספק
 דאורייתא הוא שמא לאיסור קונה ולפני עור דאורייתא הוא .

6 וי"ל דהכא
 במאי עסקינן דאיכא נמי אומן אחד עובד כוכבים ונמלא לאין הישראל עובד
 מדאורייתא דבלאו דיליה מני למיזבן מטיבד כוכבים אלא מדכבן אסור כמ"ש
 בשם החוס' ובספקא שרי, אבל פשטא דמתני' דקא פסיק והני דמותר משמע
 בכל ענין

7 ואפשר ליישב דנתינת מכשול לא
 מיקרי אלא כשהמכשול ידוע בשעה שזה נטמן לו אבל נספק אם ישנה בו
 מכשול אין זה נטמן מכשול והלוקח הוא מכשיל את עצמו.

8 **מתני'** 'אלו דברים אסורים
 למכור לעובד כוכבים אצטרוכלין ובנות שוח
 ופשוטות ולבונה ותרנגול הלבן רבי יהודה
 אומר 'מותר למכור לו תרנגול לבן בין
 התרנגולין ובזמן שהוא בפני עצמו קטע את
 אצבעו ומכרו לו לפי שאין מקריבים חסר
 לעבודת כוכבים 'וישאר כל הדברים שתמן
 מותר ופירושן אסור

לבונה: אמר רבי יצחק אמר ר"ש בן לקיש
 לבונה זכה תגא *ומכולן מוכרין להן חבילה
 וכמה חבילה פירש ר' יהודה בן בתירא
 אין חבילה פחותה משלשה מנין וליחוש
 דלמא אויל ומזבין לאחריני ומקטרי *אמר
 אביי אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא
 מפקדינן

אלפני דלפני

עון הכא דהאי ודאי לאו לעבודת
 כוכבים קבעי ומשום דלא ליזבן
 איא לאחריני (ג) ומקטרי לא מפקדינן
 למיסר:

9 אלא דכפ"ק דע"ז
 דף י"ד גבי אין מוכרין לבונה לעובד כוכבים אהך דחבילה מותר דודאי לאו
 להקטרה הוא אלא לקטורה ופריך וליחוש דלמא מזבין לאחריני להקטרה ומשני
 אלפני דלפני לא מפקדינן. משמע דאי לאו ה"ע הוה אסור ואמאי הוה ליכא
 מכשול ודאי בשעת המכירה.

10 ובת"ל
מוכרין להם בתים ומשכירין שדות דברי
רבי מאיר רבי יוסי אומר "בארץ ישראל
משכירין להם בתים אבל לא שדות
ובסוריא מוכרין בתים ומשכירין שדות
ובת"ל לארץ מוכרין אלו ואלו

אמר רב יוסף "ובלכר שלא יעשנה
שכונה וכמה שכונה חנא 'אין שכונה פחותה
מ' . כלומר לכוני האי לא חיישין : משלשה בני אדם ולחוש דלמא אויל האי
ישראל ומזבין לחד עובד כוכבים ואויל היאך
ומזבין לה לתרי *אמר אבי 'אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא מפקדינן :

11 אך קושינו בעצם אינה כלום
דהא בע"ז דף כ"א איתא ג"כ הא דאמר אביי אלפני
דלפני לא מפקדינן והכוונה שם דכולי האי לא חיישינן
כמפורש שם ברש"י ותוס' וא"כ צריך לומר שגט
לשון זה משום דממה שדרשינן מקרא דאלפני דלפני
לא מפקדינן ידעינן נמי שכולי האי לא חיישינן היינו
שלא חיישינן לספק באיסור דלפני עור

12 ונראה דהא דהקילו חכמים בספק אע"ג דספק ממשול ודאי
חסור ליתן לפני עור ויהי רצוי להחמיר בספיקות,
משום דאם צלנו להחמיר בספיקות נמי נעשה ממשול שנמנע חסד
ודרכי חיים ושלוי מעלמנו ומחס וכן רק ע"ה וחייבין אנהו
להחיותם ולהיעיב עמם, וכש"כ שלא להרצות שגחא ותחרות
ציניט וציניט, ועוברין על לא חשנא ועוד כמה לאוין שאין
איסורן קל מאיסור זה שאנו צאין להליל אותם ממנו [ואף למכור
לעכו"מ כן שגם הן מזהרין על השלוי עס ישראל] וכן אמרו
מ"ק י"ז ח' במכה בנו גדול, והלכך שקלו חז"ל צלם עד כמה שיש
להחנכג לקונסס ולמשוך ידיו מהם ושלא נגרום מכשולים
יותר גדולים להם ולנו, והכריעו לאסור למכרם בזמן שהוא ודאי
לעצירה ולהחמיר בספק וזו דרך הממונעת והישרה, [היינו נמי
טעמא דשריין צעטה שאין האיסור עדיין מוכן כמו שנוחר למכור
שדה להשוד על המעשר ולא נחסר חלל לאחר שהגיע לעובמ"ע
בע"ה, כדתן מעשרות פ"ה מ"ג, וכן צחשוד על השביעית תן
כתם שלא ימכור משהגיע לעובמ"ע חבל קדם מותר, וכש"כ שנוחר
קדם שביעית, אע"ג דכל בני סופו לצוא ע"י ממשול להחשוד חלל
שהדבר מסור לחכמים וע"י סי' י"ע ס"ק כ"ב].

13 ב ואפילו (ב) אם פקר באחת מכל המצות האמורות בתורה (ג) לתיאבון מים עדיין בכלל ישראל הוא (ד) כל שהוא מאמין בי"ג עיקרי הדת (לאפוקי אם הוא אפיקורס וכמבואר בח"ם בסימן הנ"ל) ומצוה לרחם עליו ולגמול עמו חסד בעת דחקו אך אם הוא יודע שהח"ס צריך הסעות לדבר איזה איסור כדאי אסור ליתן לו וסקרי מסייע ידי עוברי עבירה :

ואין טפלני . דהא דטחמיס שנוס לעובד כוכבים מפני דרכי שלום הוא דש"י ומשום דרכי שלום במדא זימנא סני : למירא לסו פשוטו . כשארומין לעושי מלאכה העוברים עליהם תחזיקה ידיהם : פטרם . אף הוא לשון חיזוק כמו אשכנזי (מחנות דף כא.) :

14 : מחזיקין ידי עכו"ם בשביעית : מחזיקין והאמר רב דימי בר שישנא משמיה דרב 'אין עוודין עם העכו"ם בשביעית 'אין טפלני שלום לעובד כוכבים 'לא צריכא למימרא להו אחווקי בעלמא כי הא דרב יהודה אמר להו אחווקי רב ששת אמר להו אשרתא :

15 : דק : ארן נמי' לתוס שמוק במלאכה תלנה מלמכת (שנת ד' ס"ס) וחס' לסכ"ס חנל מי שמוק במלאכה חסור חסור ל' לו כך (נימן סס"ס) :

16 א כרם : "רבעי מציינין אותו *בקצוות אדמה ושל ערלה בחורסית 'ושל קברות בסיד וממחה ושוףך א"ר שמעון בן גמליאלבמה 'דברים אמורים בשביעית

כד"ס . העבדין להו היכירא לעובדים ושנים : כשכ"ס . שהוא הפקר ובהיתר קן צאן לאכול : אכל כשאר שני שנים . שהן צאים לגזול יניחם ויאכלו דבר האסור והלשיטה לרשע וימות :

17 אמר רבן שמעון בן גמליאל 'בד"א בשביעית דהפקך ניהו אבל בשאר שני שבוע הלעיטהו לרשע וימות

18 ׀ מי שהיה לו נמנע רבעי בשנת השמטה שיד הכל שזה צריך לצינו בקוזות אדמה כדי שיכירו בו. ולא יאכלו ממנו עד שיפרו. ואם היה בתוך שני עולה מציינין אותו בחרסים כדי שיפרשו ממנו. שאם ציינו בקוזות אדמה שמא יתפררו. שאיסור ערלה חמור הוא שהיא אסורה בהנייה.

19 אם מותר להראות בשבת לנהג הנוסע ושואל את הדרך בה הוא יגיע למקום ייעודו היות ועי"כ יקצר לו בזה את הדרך ויחסוך ממנו מלעצור עוד פעם את רכבו כדי לשאול על כך.

ולכן מקרה כזה הוא המקרה הקלאסי ביותר שמן הצורך לפי ההלכה להעלים עין מהרשע השואל ולקיים בו המאמר הלעיטנו לרשע וימות, וניתן יד לפושעים כאלה רק כאשר יערה עליהם רוח ממרום או יתנו לבם לשוב בתשובה ולחדול מחילולי השבת, כי לא נחפוץ במות הרשע כי אם בשובו מדרכו וחיה.